

Każdy może być motylem

Kto tam?, reż. Dominika Miękus, Marta Parfeniuk-Białowicz i Edyta Soboczyńska

Zanim wejdiesz do nowego świata, musisz najpierw przekroczyć rzekę. Wszystkie bajkowe krainy mają przecież swoje granice. Następnie wstępujesz do spokojnej, przyjaznej przestrzeni. W powietrzu unosi się zapach szarlotki, a łagodne niebieskie światło otula miękko scenografię. Wszystko tutaj jest miękkie. Ogromne kule leżące na podłodze, poduszki, na których widzowie mogą usiąść i znajdująca się na samym środku, zamontowana na obrotowej scenie chmura. Wszystko zdaje się mówić „dotknij mnie”, „doświadczyć mnie”. Ten spokojny i bezpieczny dla dziecka świat został wykreowany przez twórców *Kto tam?* Teatru „Baj Pomorski”.

Jak wskazują sami realizatorzy w opisie, spektakl ten nie jest fabularną historią mającą przekazać dzieciom jakieś konkretne przesłanie, ale zamiast tego doświadczeniem sensorycznym, które oswaja najmłodszych widzów ze środkami wykorzystywanymi w teatrze. Motywem przewodnim *Kto tam?* staje się zatem natura, przemiana i przekraczanie barier pomiędzy widzami a otaczającą ich rzeczywistością. Mieszkanki tej niezwyklej krainy (Dominika Miękus, Marta Parfeniuk Białowicz i Edyta Soboczyńska) przeprowadzają dzieci przez prostą historię metamorfozy gąsienicy w motyla. Gąsienica ta jest wyjątkowa, ponieważ z każdym kolejnym epizodem rośnie przemieniając się z prostej zabawki poprzez lalkę sterowaną drutami aż do wielkiego robaka, którego ciało składa się ze wszystkich okrągłych elementów, które widzowie mogą znaleźć w sali. Cała scenografia (zaprojektowana przez Dariusza Panasa) bierze zatem czynny udział w spektaklu,

a najmłodszy odbiorcy czynnie ją przetwarzają i prowadzą z nimi interakcję. Aktorki zapraszają również dzieci do interakcji poprzez zadawanie im pytań i proszenie o pomoc ze zmianami kolejnych elementów scenograficznych. Najmłodszy odbiorcy dzięki pomocy rodziców mogą swobodnie dotykać wszystkich rekwizytów, w czasie kiedy trochę starsze dzieci są zapraszane do głośnego komentowania i reagowania na to, co się dzieje na scenie. Całość tworzy bezpieczną i dostępną dla wszystkich uczestników przestrzeń.

Dostępność była w *Kto tam?* kluczowym zagadnieniem, ponieważ spektakl został zrealizowany w ramach państwowego projektu „Kultura bez barier”. Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami rzeczywiście wprowadzone poprzez wykorzystanie pętli indukcyjnej z audiodeskrypcją dla osób niewidomych i słabowidzących, a przyjazna sensoryka i wykorzystanie w scenografii wielu miłych w dotyku tekstur i zabawek do stymulacji (z ang. *self-stimulation*, czyli auto-stymulacji) sprawiają, że spektakl jest również dostępny dla dzieci w spektrum autyzmu. Warto również zaznaczyć, że *Kto tam?* było tworzone warsztatowo, a aktorki tworzyły scenografię i zbierały sugestie od młodych uczestników warsztatów, żeby stworzyć jak najbardziej odpowiadający ich potrzebom spektakl.

Kto tam? jest dobrą propozycją na spędzenie teatralnego poranka dla rodzin z małymi dziećmi. Jest to doświadczenie dosyć krótkie (trwające ok. 40 minut), ale dzięki swojej długości utrzymuje stale uwagę widzów i wywołuje w nich żywe reakcje. Dzięki staraniom realizatorów jest on również dostępny dla dzieci z różnymi potrzebami, więc jest w stanie dotrzeć do grupy widzów, którzy na co dzień mogą nie mieć szansy obcowania z teatrem. A to właśnie przez osvajanie dziecka z teatrem jako miejscem ekspresji i wielozmysłowego doświadczania rzeczywistości możemy zasiać w młodych osobach miłość i chęć chodzenia do teatru.